

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ М.Є. Рогоза _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Економіка торгівлі»

освітня програма «Підприємництво, торгівля та логістика»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код) (назва спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(код) (назва галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни
_____ схвалена та рекомендована до
використання в освітньому процесі на засіданні кафедри _____

Протокол від «__» _____ 20__ року № ____

Полтава 2020

Додаток Б

Укладачі: Миколенко І.Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Підприємництво, торгівля та логістика» спеціальності 076_Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ступеня бакалавр

_____ І.В. Юрко _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Економіка торгівлі»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Вибіркова навчальна дисципліна	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни - вибіркова		
Курс/семестр вивчення	2 курс, 4 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 2 семестр - 90 годин		
- лекції: 16 год.		
- практичні заняття: 20 годин		
- самостійна робота: 54 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен.		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 2 семестр - 90 годин		
- лекції: 4 год.		
- практичні заняття: 6 годин		
- самостійна робота: 80 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен.		
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 2 семестр - 90 годин		
- лекції: 2 год.		
- практичні заняття: 2 годин		
- самостійна робота: 86 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен.		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – Полягає у формуванні у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності, економічних характеристик окремих видів торговельної діяльності, господарсько-фінансової діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення;</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин;</p> <p>СК1. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;</p>	<p>Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);</p> <p>Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;</p> <p>Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;</p> <p>показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p> <p>Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p> <p>Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль І. Торгівля як вид економічної діяльності, її засади, форми, характеристика та товарооборот

Тема 1. Торговельне підприємство в системі ринкових відносин.

Поняття про торговельне підприємство. Класифікація торговельних підприємств. Роздрібна торговельна мережа. Типи роздрібно-торговельної мережі. Класифікація магазинів. Типізація та спеціалізація магазинів. Принципи розміщення роздрібно-торговельної мережі. Показники розвитку роздрібно-торгівлі.

Тема 2. Управління товарооборотом на підприємстві торгівлі.

Сутність товарообороту підприємство торгівлі. Класифікація товарообороту підприємств торгівлі. Фактори, що визначають товарооборот

підприємство торгівлі. Обсяг та структура товарообороту. Планування товарообороту торговельного підприємства.

Тема 3. Формування товарних запасів на підприємствах торгівлі.

Сутність товарних запасів. Види товарних запасів. Показники, що характеризують стан товарних запасів підприємства. Фактори, що визначають розмір товарних запасів. Нормування товарних запасів. Принципи нормування товарних запасів. Методи нормування товарних запасів. Етапи оперативного управління товарними запасами. Товарне забезпечення обороту торговельного підприємства.

Поняття та класифікація товарних запасів торговельного підприємства. Показники, що характеризують обсяги товарних запасів.

Фактори, що обумовлюють обсяги та швидкість обертання товарних запасів. Мета, порядок нормування та планування товарних запасів. Обґрунтування необхідного обсягу надходження товарів. Оцінка ефективності комерційних угод із закупівлі товарів.

Тема 4. Товарне забезпечення обороту торговельного підприємства.

Соціально-економічна характеристика роздрібного товарообороту. Економічний зміст роздрібного товарообороту. Сутність значення товарообороту підприємства як економічної категорії та показника діяльності. Склад і структура роздрібного товарообороту. Якісна характеристика роздрібного товарообороту

Модуль II. Ресурси торговельного підприємства та ефективність їх використання

Тема 5. Управління персоналом на підприємствах торгівлі.

Праця як засіб існування і життєва потреба, її соціально-економічна суть. Особливості поділу праці в умовах переходу до ринку. Ринок праці як економічна категорія. Його кількісний та якісний аспекти. Відкритий і прихований, офіційний та неофіційний ринки праці. Сегментація ринку праці та проблеми його вдосконалення. Характеристика персоналу торгового підприємства. Продуктивність праці працівників торгового підприємства, система показників, методи оцінки та резерви зростання. Вибір форми та системи організації заробітної плати. Економічне обґрунтування розмірів тарифних ставок (окладів), відрядних розцінок та система додаткового стимулювання персоналу. Основні елементи преміювальної системи. Види заробітної плати та їх характеристика. Аналіз формування та використання фонду оплати праці торгового підприємства. Характеристика плану з праці торгового підприємства та методика його розробки.

Тема 6. Управління витратами торговельного підприємства.

Торгівля, товар, споживча вартість, вартість, цінність, обмін, простий товарний обмін, товарний обіг, купівля, продаж, продавці, покупці,

посередники, функції торгівлі, галузь, послуги, економічна, підприємницька та торговельна діяльність. Міжнародна, зовнішня та внутрішня торгівля, оптова та роздрібна торгівля, організована та неорганізована торгівля, стаціонарна та нестаціонарна торгівля, експорт, імпорт, торговельне посередництво, організатори оптового обороту, біржі, аукціони, ярмарки, торговельні послуги та торгівля послугами.

Тема 7. Формування доходів торговельного підприємства.

Доход підприємства, доход від реалізації товарів, доходи від надання додаткових послуг, доходи від позареалізаційних операцій, валовий доход, торговельна надбавка, рівень надбавки, рівень валового доходу, вільна ціна, цінова політика, прибуток підприємства, рентабельність активів, рентабельність капіталу, рентабельність власного капіталу, рентабельність продажів, рентабельність витрат, управління прибутком, точка беззбитковості.

Модуль 3. Обробка та аналіз даних

Тема 8. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства.

Доходи торговельного підприємства. Види доходів торговельного підприємства. Прибуток торговельного підприємства. Функції прибутку торговельного підприємства. Види прибутку торговельного підприємства. Фактори, що впливають на прибуток торговельного підприємства. Етапи планування розподілу прибутку. Рентабельність торговельного підприємства.

Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Методичні інструменти та послідовність етапів аналізу прибутку торговельного підприємства. Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій. Резерви зростання прибутку торговельного підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки.

Планування формування та розподілу чистого прибутку торговельного підприємства.

Тема 9. Ризики підприємницької діяльності в торгівлі.

Ризики та їх місце в підприємницькій діяльності. Ризик як об'єкт управління. Стратегія управління ризиком та її обґрунтування. Методичний інструментарій оцінки рівня підприємницького ризику в торгівлі. Основи прийняття управлінських рішень в умовах ризику. Шляхи та заходи щодо мінімізації та профілактики господарського ризику торговельного підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах торгівлі.

Витрати підприємства, трансакційні витрати, бухгалтерські та економічні витрати, явні та неявні витрати, довгострокові витрати, поточні витрати, собівартість реалізованих товарів, прямі витрати, непрямі витрати, витрати операційної діяльності, витрати фінансової діяльності, витрати інвестиційної діяльності, умовно-змінні витрати, умовно-постійні витрати, рівень витрат, витратовіддача, рентабельність витрат, планування витрат, методи планування витрат.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль I. Торгівля як вид економічної діяльності, її засади, форми, характеристика та товарооборот					
Тема 1. Торговельне підприємство в системі ринкових відносин. 1. Сутність торгівлі та її функції. 2. Роль торгівлі та завдання її реформування/ 3. Види підприємств торгівлі, їх класифікація та характеристика 4. Економічні методи управління діяльністю торговельного підприємства. Формати торгівлі	2	Практична робота 1. Характеристика організаційних форм торгівлі та розгляд показників її розвитку	4	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9
Тема 2. Управління товарооборотом на підприємстві торгівлі. 1. Товарооборот як економічна категорія та економічний показник. 2. Основні форми та види товарообороту торговельного підприємства. 3. Основні фактори, що визначають обсяги, структуру та перспективи товарообороту торговельного підприємства. 4. Базові теоретичні положення управління товарооборотом торговельного	2	Практична робота 2 Функції та особливості роздрібно торгівлі	6	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9

підприємства. 5. Етапи управління товарооборотом торговельного підприємства.					
Тема 3. Формування товарних запасів на підприємствах торгівлі. 1. Сутність та класифікація товарних запасів торговельного підприємства. 2. Показники, що характеризують стан товарних запасів торговельного підприємства. 3. Структурно-логічна послідовність процесу управління товарними запасами торговельного підприємства. 4. Основні форми та механізм формування товарного забезпечення обороту торговельного підприємства. 5. Оцінка ефективності комерційних угод щодо закупівлі товарів.	2	Практична робота 3. Функції та особливості оптової торгівлі	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9
Тема 4. Товарне забезпечення обороту торговельного підприємства. 1. Сутність, класифікація та показники товарних запасів торговельного підприємства. 2. Аналіз товарних запасів та швидкості їх обертання. 3. Нормування та планування товарних запасів. 4. Товарне забезпечення обороту торговельного підприємства, методика його розрахунку.	2	Практична робота 4. Сутність діяльності оптових посередників. Модульна контрольна робота	2 2 2 2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9

5. Обґрунтування обсягу надходження та закупівлі товарів.					
Модуль II. Ресурси торговельного підприємства та ефективність їх використання					
Тема 5. Управління персоналом на підприємствах торгівлі. 1. Категорії персоналу підприємства. 2. Філософія управління персоналом. 3. Кадрова політика підприємства. 4. Стратегічні цілі управління персоналом Тактика (операційні плани) управління персоналом	2	Практична робота 5. Умови праці працівників та режим роботи магазину.	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9
Тема 6. Управління витратами торговельного підприємства. 1. Сутність та головна мета розробки стратегії управління витратами. 2. Модель управління витратами підприємствами. 3. Вихідні передумови планування витрат.	2	Практична робота 6. Визначення техніко-економічних показників використання складів. Режими зберігання окремих товарів на складах	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9
Тема 7. Формування доходів торговельного підприємства. 1. Економічна сутність доходів торговельного підприємства та характеристика їх складу. 2. Комерційний дохід від реалізації товарів як головна складова доходів торговельного підприємства. 3. Фактори, що впливають на формування комерційного доходу. Цінова політика торговельного підприємства. 4. Управління доходами торговельного	2	Практична робота 7. Формування маршрутів і графіків завезення товарів. Практична робота 8. Визначення виду і кількості транспортних засобів при організації перевезень товару. Практична робота 9. Модульна контрольна робота	2 2 2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9

підприємства.					
Модуль 3. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності торговельних підприємств					
<p>Тема 8. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства.</p> <p>1. Прибуток у системі економічних показників діяльності підприємства: сутність, функції, значення, джерела утворення.</p> <p>2. Алгоритм та сутність аналізу прибутку торговельного підприємства.</p> <p>3. Обґрунтування прибутку на плановий період та резерви його зростання у торговельному підприємстві.</p> <p>4. Оподаткування торговельного підприємства: звичайна та спрощена система.</p> <p>5. Планування формування та розподілу прибутку підприємства.</p>	6. 2	<p>Практична робота 10. Правила приймання, розкриття і повернення тари</p> <p>Практична робота 11. Критерії та показники оцінки стану розвитку роздрібно-торговельної мережі</p> <p>Практична робота 12. Форми і методи продажу товарів.</p>	2 2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9
<p>Тема 9. Ризики підприємницької діяльності в торгівлі.</p> <p>1. Сутність господарських ризиків та їх місце в підприємницькій діяльності</p> <p>2. Класифікація та характеристика ризиків, притаманних діяльності торговельного підприємства</p> <p>3. Ризик як об'єкт управління. Стратегія управління ризиком та її обґрунтування</p>	2	<p>Практична робота 13. Нові форми та механізм позамагазинного продажу товарів.</p> <p>Практична робота 14. Особливості організації торгівлі на ринках</p>	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	9

<p>4. Методичний інструментарій оцінки рівня підприємницького ризику в торгівлі</p> <p>5. Основи прийняття управлінських рішень в умовах ризику</p> <p>6. Шляхи та заходи щодо мінімізації та профілактики господарського ризику торговельного підприємства</p>					
<p>Тема 10. Фінансове планування на підприємствах торгівлі.</p> <p>1. Прибуток у системі економічних показників діяльності підприємства: сутність, функції, значення, джерела утворення.</p> <p>2. Алгоритм та сутність аналізу прибутку торговельного підприємства.</p> <p>3. Обґрунтування прибутку на плановий період та резерви його зростання у торговельному підприємстві.</p> <p>4. Оподаткування торговельного підприємства: звичайна та спрощена система.</p> <p>5. Планування формування та розподілу прибутку підприємства.</p>	<p>2</p>	<p>Практична робота 15. Основні правила торговельного обслуговування покупців.</p> <p>Практична робота 16. Форми реалізації реклами торговельного підприємства. Оцінка економічної ефективності реклами.</p> <p>Модульна контрольна робота</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.</p>	<p>9</p>
<p>Разом</p>	<p>20</p>		<p>40</p>		<p>90</p>

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1.: практичні роботи (36 балів), поточна модульна робота (10 балів)	46
Модуль 2: практичні роботи (16 балів), поточна модульна робота (10 балів)	26
Модуль 3: практичні роботи (16 балів), поточна модульна робота (12 балів)	28
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Бланк И. А. Торговый менеджмент. [2-е изд., перераб. и доп.] К.: Ника-Центр, 2013. 784 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
3. Валевич Р.П., Давыдова Г.А. Экономика торговой организации: учебное пособие. Минск, 2008. 371с.
4. Виноградська А.М. Технологія комерційного підприємництва: навч. посібник / А. М. Виноградська. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 285 с.
5. Власова Н.О. Економіка ресторанного господарства: навч. посібник / Н.О. Власова, Н.С. Краснокутська, О.А. Круглова, І.В. Мілаш. Х.: Світ книг, 2015. 368

с.

6. Виноградська А.М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку: монографія. К.: ЦНЛ, 2004. 807 с.

7. Власова Н. О. Економіка торгівлі: навч. посібник / НО. Власова, О.А. Круглова, В.А. Гросул, М.В. Чорна та ін.; за ред. Н.О. Власової. Х.: Світ книг, 2014. 473 с.

8. Власова Н.О., В.А. Гросул, Н.С. Краснокутская, О.А.Круглова, М.В.Чорна, О.М.Филипенко. Економіка торгівлі: навч. посіб. Харків: Світ книг, 2016. 473 с.

9. Гой І. В. Підприємництво: навч. посібник / І. В. Гой, Т. П. Смелянська. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 368 с.

10. Економіка торгівлі : навч. посіб. / [Н.О. Власова, В.А. Гросул, О.А. Круглова, М.В. Чорна та ін.]; за ред. Н.О. Власової. Х.: Світ Книг, 2014. 473 с.

11. Колот В. М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнескультура : навч. посіб. / В. М. Колот, І. М. Рєпіна, О. В. Щербина. 3-тє вид. К.: КНЕУ, 2010. 444 с.

12. Комерційна діяльність: підруч. / за ред. проф. В.В. Апопія. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: Знання, 2008. – 558 с.

13. Краснокутська Н. С. Підприємницький потенціал як фактор розвитку торговельних підприємств : монографія / Н. С. Краснокутська, І. Г. Бубенець, О. Є Чатченко. Х. : «Лідер», 2015. 175 с.

14. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства: підручник / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лігоненко ; під ред. Н.М. Ушакової. К.: Хрещатик, 2005. 800 с.

15. Марцин В.С. Економіка торгівлі : підруч. К.: Знання, 2006. 402 с.

16. Марцин В.С. Економіка торгівлі: підручник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2008. 603 с.

17. Марцин В.С. Економіка торгівлі: Підручник. [2-ге вид., випр. і доп.] Затверджено МОН. К., 2008. 603 с.

18. Н.О. Власова, В.А. Гросул, Н.С. Краснокутская, О.А. Круглова, М.В. Чорна, О.М. Филипенко. Економіка торгівлі: Навч. пос. Х.: Світ Книг, 2015. 473 с.

19. Петров П. В. Экономика товарного обращения : учебник / П.В. Петров, А.Н. Соломатин. М.: ИНФРА-М, 2007. – 220 с.

20. Петров П.В. Экономика товарного обращения : учебник / П.В. Петров, А.Н. Соломатин. М.: ИНФРА-М, 2007. 220

21. Савицька Н.Л. Драйвери та бар'єри розвитку онлайн-ритейлу: теоретико-методичний аспект. Бізнес Інформ. 2014. №10. с. 236.

22. Савицька Н.Л., Мелушова І.Ю., Красноусов А.В., Олініченко К.С. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2017. 214 с.

23. Торговельне підприємництво : монографія / за наук. ред. С. В. Князя. Л. : «Львівська Політехніка», 2015. 724 с.

24. Ушакова Н. Г. Внутрішня торгівля України: теоретикофункціональний аналіз : монографія / Н. Г. Ушакова, Н. Л. Савицька. Х.: ХДУХТ, 2010. – 321с.

25. Хміль Ф.І. Менеджмент торговельного підприємства: конспект лекцій. Львів: вид-во Львівської комерційної академії, 2000. 120 с.
26. Юрко І. В. Торговельне підприємництво: навч. посібник / І. В. Юрко. К. : Центр учб. л-ри, 2014. 232 с.
27. Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2009. 376 с.
28. Яковлев Ю. П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій : навч. посіб. / Ю.П. Яковлев. – Херсон : Олді-плюс, 2009. – 376 с.

Інтернет-ресурси

1. Сайт Державної регуляторної служби України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // [http:// www.dkrp.gov.ua/info/5517](http://www.dkrp.gov.ua/info/5517)
2. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua).
3. Сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
4. Сайт Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consumer.gov.ua/default.aspx>
5. Сайт Державної фіскальної служби України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.sfs.gov.ua](http://www.sfs.gov.ua)
6. Офіційний сайт Світової організації торгівлі: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.wto.org/](http://www.wto.org/)
7. Сайт Головного управління статистики в Харківській області [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://uprstat.kharkov.ukrtel.net/ua/>
8. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
9. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
10. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
11. Сайт державної фінансової інспекції. URL: <http://www.dkrs.gov.ua>.
12. Сайт з питань ресторанного бізнесу. URL: <http://www.restcon.ru>.
13. Сайт з питань ресторанного бізнесу. URL: <http://www.restoranoff.ru>.
14. Ліга Закон: головний правовий портал України. URL: <http://www.ligazakon.ua>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Python 3.8
Jupyter Lab.
Jupyter Notebook.